

EXPEDICE KILIMANDŽÁRO

Tento unikátní výlet za dobrodružstvím se uskutečnil v listopadu 2007. Je to deník, který jsem sepsala na základě svých vlastních zážitků z cesty, kterou jsem osobně absolvovala. Spolu se mnou se této expedice účastnil můj kamarád, který mě přemluvil, abych mu udělala doprovod.

1. den (sobota)

Let Praha - Kilimandžáro končí. Přistáváme ve 20:25 hod. (časový posun je 2 hod.). Je už dvě hodiny tma , když vystupujeme z letadla Boeing 777 pro 350 pasažerů a vcházíme do malé budovy letiště Kilimandžáro. Je to úplně malé letiště venkovského typu. Čeká na nás dlouhá fronta na víza. S razítky a bágly vyrážíme hledat taxi. Jedeme do nedalekého města Arusha najít nějaké ubytování. Jede se v koloně dýmících aut. V husté kouřové cloně se skoro ztrácíme. Cesta k hotelu je samý kámen, samá díra. V přízemí hotelu nejde elektrika, a tak hledáme baterky. Svítím recepční, aby se mohly vyplnit formuláře. Jsme po cestě tak unavení, že jdeme hned spát.

2. den (neděle)

Po snídani jedeme do města Moshi, abychom si domluvili vysněný, ale i tolik obávaný výstup na nejvyšší horu Afriky Kilimandžáro. Po cestě nakupujeme repelent a antimalarika. Na parkovišti před kanceláří společnosti, která nabízí služby spojené s výstupem, čekám v taxíku. Prší a zároveň svítí slunce. Na pravé straně pozoruji překrásně upravený dvorek s bohatou flórou. Na listech banánovníků se třpytí kapičky čerstvého deště. O kousek dál kvete nějaký keř. Jeho jasně rudé květy září do dálky a omamně voní. Mezitím se u našeho auta začínají scházet místní domorodci a všichni mi něco nabízejí. Ten korálky, tamten šátky nebo sošky zvířat. Z okna na mě mává kamarád spolu s nějakými muži. Ukazuje na mě. Za chvíli přichází s nadšeným výrazem ve tváři a vyřízenými papíry. Zeptala jsem se, proč si mě tak prohlíželi. Moc mi to nebylo příjemné. Dozvěděla jsem se, že kamarád projevil obavu, že já se svými 45 kg výstup nezvládnou. Šéf společnosti prý vykoukl z okna a s úsměvem zhodnotil, že to zvládnou. On sám neváží o mnoho víc než já. Přestupuju z taxíku do auta společnosti, která nás převáží i s bágly do jejich hotelu. Naše dobrodružství začíná. Ubytování je prosté. Malinkatá recepce a za ní přízemní prostory pavlačovitého typu. Uprostřed je jídelna oddělená dřevěným zábradlím a kolem dokola chodba se vstupy do jednotlivých apartmá. Mohli jsme si vybrat. Vybírali jsme pokoj, ve kterém funguje toaleta. Dvě postele s moskytiérou, stůl a jedna židle. Vše je hodně staré a trochu ušmudlané. Ale teče teplá voda. Odcházíme do města na večeři. Jdeme asi půl hodiny. Potkáváme místní černošky, jak nesou nákup na hlavě. Míjíme malý kostelík, z něhož se otevřenými dveřmi line sborový zpěv. Je to velmi moderní hudba ve stylu "gospl tajm". Je vidět, že pěvci do toho dávají ze sebe všechno. Farář hraje na klávesy. Zůstala jsem stát ve dveřích a se zatajeným dechem jsem poslouchala jejich přenádherný zpěv. Kamarád už mi pomalu mizel z dohledu, a tak jsem musela jít. Ale jejich zpěv mi zněl ještě dlouho v uších. Ve městě jsme koupili pohledy, pečivo a najedli se v restauraci se zahrádkou. Bylo tu plno. Dostali jsme židle a na stůl jsme nějakou dobu čekali. Měli jsme hovězí maso a hranolky. Směnili jsme peníze a

vyfotili jsme si Mont Meru, druhý nejvyšší vrchol Tanzánie, sousedící s Kilimandžárem, které bylo bohužel zahaleno v mlze.

3. den (pondělí)

Sbalili jsme si potřebné věci podle instrukcí, jeden batoh s letním vybavením jsme nechali na recepci a po snídani jsme s pivem v ruce vyšli před hotel čekat. Postávali jsme pro Afriku v typickém hnědorezavém písčitém terénu pod oknem našeho pokoje a pozorovali východ slunce. Najednou u vchodu zastavila sanita s červeným křížem na boku. Vyskočil z ní mladý, pohledný černoch a kynul nám. Otevřel bok a my jsme přistoupili ke zbytku výpravy. Seznamujeme se. Dozvídáme se, že vedoucí výpravy (onen pohledný mladík) se jmenuje Isák. Naše skupina má celkem i s námi dvěma 8 členů (druhý doprovod Julio, kuchař, pomocník kuchaře a dva nosiči). V autě je skvělá atmosféra. Pomalu vyjíždíme výš a výš po klikaté asfaltce. Posádka nám na cestu zpívá písničku "Jambo, jambo" a já pozoruju z okna zajímavou scenérii jakési podhorské krajiny proseté občasnou vesničkou s pár obyvateli, kteří nás slyší zpívat a kynou nám na pozdrav. Cestou několikrát zastavujeme, abychom dokoupili chybějící potraviny. Je to až neuvěřitelné, v jakých primitivních podmínkách je k dispozici například čerstvě upečený pecen chleba. Poklepem na kapotu dostal řidič znamení, že jedeme dál. Čím jsme výš, tím víc se nebe halí do husté mlhy a sluneční paprsky zůstávají za námi kdesi dole. Zastavujeme na velkém odstavném parkovišti vedle dalších sanit podobných dodávkových vozů. Když jsme vystoupili, tak nám pod nohama křupaly kaminky a vzduch byl chladný a vlhký. Oblékám si větrovku a přemísťujeme se na vrátnici. Vstupní brána "Momella" je 1500 m nad mořem. Recepční si nás zapsala, dostala jsem na cestu teleskopické hůlky a domluvili jsme se, že já nic neponesu. Když jsme za bránou čekali na vedoucího, všimla jsem si na kraji cesty sedící Němky, která právě s ostatními dorazila z výstupu. Vypadala unaveně, obličej bílý jako zeď, rty rozpraskané do krve. Zírali jsme na ni jako na nějakou atrakci. Když jsme si to uvědomili, kamarád ji pozdravil a ptal se, jak se jí výstup líbil. Ona pohotově odpověděla, že to bylo úžasné, a oči se jí rozzářily. Já jsem ale při pohledu na ni trochu ztrácela odvalu. Vypadala trénovaně, její svalnatá postava oblečená ve značkovém sportovním oděvu mně nějak neseseděla k celkovému dojmu a výrazu, který z ní vyzařoval. Isák si všiml, že jsem poněkud posmutněla, a pokynul mně a ostatním, že jdeme. Cestou nám vysvětloval pokyny, které jsme dostali i písemně, jak bude vše probíhat. Jeho povzbuzující úsměv dodal opět klid do mé lehce rozkolísané nálady. Dozvěděli jsme se, že celková délka tohoto výšlapu je 6 dnů. První etapa výstupu vedla tropickým lesem a trvala nám 3 hodiny. Šlo se lehce do kopce a chvillemi i po rovině. Pěšina byla široká, takže jsme se mohli bez problémů vyhnout s turisty jdoucími zpět dolů. S každým jsme se pozdravili pozdravem "jambo", což znamená ahojky nebo tak něco. Zpočátku jsme šli s Juliem. Isák se zdržel někde dole. Ostatní členové naší skupiny nasadili rychlejší tempo a po chvíli nám zmizeli z dohledu. Spěchali, aby nám posléze v táboře připravili občerstvení. Slunce pálilo čím dál víc. Asi v polovině trasy jsme si udělali přestávku, abychom načerpali novou energii a doplnili do těla tekutiny. Jak nemusím čokoládu, tak teď jsem si pár čtverečků s chutí dala. Nebyla jsem příliš trénovaná, a tak jsem se cítila unaveně. Když jsem byla malá, dělali jsme s rodiči vysokohorskou

turistiku. Mívala jsem kdysi výdrž. Snad teď ostatní nezklamou. Prostředí bylo nádherné, stromy byly vysokánské až do nebe, všelijaké zajímavé křoviny, stromořadí se střídalo s mýtkami a malými loučkami, dokonce i potůček jsme objevili v ohromné propasti, kolem které vedla naše pěšina olemovaná na krajích dřevěnými kůly. Vlastně to bylo velmi podobné našim lesům někde na Šumavě či v Tatrách. Rozdíl byl pouze v tom, že v lese švitořilo ohromné množství ptactva a sem tam na nás taky zaječela nějaká ta opice, která se spustila po liáně mezi stromy. A taky to nezvyklé horko. U nás v lese je spíš příjemný chládeček. Ale to teplo (kolem 50°C) bylo jen v první části výstupu. Když jsme vyšli z lesa, vykoukla na nás velikánská louka a na jejím vrcholku byly rozesety chatičky z tmavě hnědého dřeva. Bylo zde příjemně, sluníčko sice svítilo, ale už tu pofukoval osvěžující větřík. Tady budeme spát. Správce si nás zapsal a nabídl nám pivo v plechovce. Pili jsme ho s takovou chutí, jako už dlouho ne. Jsme v táboře "MANDARA HUTS" 2700 m nad mořem. Nosiči nám u chatky nechali batohy, přinesli teplou vodu v plastovém umyvadle, abychom se mohli opláchnout, a v jídelně na nás čekalo občerstvení, vlastně už to byla večeře. Jídelna byla velká, vlezlo do ní několik výprav naráz. Byly tam dvě řady stolů, každá výprava si musela zapamatovat barvu svého ubrusu. My jsme měli modročervené kostky. Z okna byl nádherný výhled. Od lesa se na nás přišla podívat modrošedá opice a snad i něco vyloudit k zakousnutí. Ale my jsme byli poměrně vyhladovělí, tak toho moc nezbylo. Nejdřív jsme dostali popcorn a kávu. Pak jsme si byli vybalit věci do chatky. Uvnitř byly 4 postele (tři nahoře a čtvrtá dole, téměř na podlaze). Tam jsme si nechali věci. Venku byla umývárna a splachovací toalety přímo na louce. Před večeří jsme se šli podívat na nedaleký kráter "MAUNDI", který jsme obešli celý kolem dokola. Kráter byl obrostlý trávou a křovinami a cesta k němu byla poseta chomáči již uschlé trávy, které zdobily jinak fádňi louku po stranách cesty. Rozhlíželi jsme se po okolí dalekohledem. Rychle se ochladilo a rozfoukal se ostrý vítr. Začala nám být zima, a tak jsme se museli vrátit. V táboře už byla nachystána večeře. Měli jsme kuřecí stehno, karbenátek, koblížek, pečivo, ovoce a tekutiny. Moje babička by řekla: "co dům dal", ale věřte, že jsme byli za toto jídlo moc vděční, i když porce nebyly příliš velké. Isák nám sdělil program na další den a popřál nám dobrou noc. Dohodli jsme se, že budeme vstávat brzo, už v 7 hod. a hned vyrazíme na cestu, protože další etapa bude delší a náročnější a ještě je potřeba mít čas na dostatečný odpočinek a aklimatizaci, kterou každý potřebuje pro to, aby mohl pokračovat v dalším výstupu. Než jsme ulehli, setmělo se úplně. Západ slunce je tu asi v 18:30 hodin.

4. den (úterý)

Po snídani vyrážíme na druhou etapu našeho výšlapu do výšky 3700 m nad mořem. Tábor se bude jmenovat "HOROMBO HUTS". Cesta bude trvat asi 5 hod. Je 8 hod. ráno a mírně mrholí. Lesní porost se pomalu mění na klečovitou otevřenou krajinu. Po levé straně se objevilo spáleniště. Z černé plochy občas vykoukne suchý trs trávy. Isák nám vysvětluje, že zde byl před 14 dny velký požár. Země je široko daleko spálená na troud. Jen tu a tam začíná prorůstat zelená tráva. Pěšina, po které jdeme, je poctivě olemována dřevěnými kládami. Soupeříme s dechem. Stoupání je prudší a prudší. Občasnou rovinku využíváme k tomu, abychom se vydýchali. Do

kopce se jde převážně po kamenitém terénu. Počasí se neustále mění, zatím nás provázelo sluníčko, ale občas se krajina ztrácí v mlhovitém oparu. Máme jen jednu přestávku na balíček sušenek a trochu vody. Jdeme dál, každý ve svém tempu. Pozoruji nádhernou scenérii krajiny kolem a hlavou mi probleskují různé vzpomínky z mého života. Pak si vzpomenu na milou, emotivní melodii jedné písně z rádia, která mě provází celým zbytkem cesty. Sem tam potkáme turisty jdoucí dolů. Ti už mají vítězství v kapse. Znovu a znovu se střídají kamenité výstupy a oddechové rovinky. Jdu vepředu. Chvilí stíhám jít s našim kuchařem, ale po čase mi mizí z dohledu. Nese obrovský vak a je z nás nejrychlejší. Hlavu má plnou spletených copánků a na čele uvázaný pestrobarevný šátek, jako čelenku. Jeho obličej je opálený a usměvavý. Neustále si pod vousy něco prozpěvuje. Vyzařuje z něj pohoda, která nám pomáhá, abychom zvládli dlouhou cestu. Ke konci cesty potkáváme téměř utíkající, čtyřčlennou posádku s nosítky. Nesou mladou ženu. Uprostřed nosítek je velké kolo, aby tíha nosítek byla rozložena. Co s ní asi je? Konečně vidíme v dálce střechy horských chatek. Scházíme k nim z mírného kopce. Cesta nám trvala celkem 4 hodiny. Jsme tu první. Alespoň máme více času na aklimatizaci. Ta je prý velmi důležitá. Kuchař už vaří oběd. Dostáváme klíč od chatky která je stejná jako v předchozím táboře. Jen střecha už není oplechovaná. Jdu obhlédnout toalety, po cestě bylo jen odpočívadlo s lavičkou a stolem k posilnění. Je tu umyvadlo, ale voda neteče. WC je nízký a bez destičky. Ta leží na střeše. Podávám ji a kladu na mísu. Teď je to dokonalé. Po obědě se jdeme projít. Okolí je kamenité. Je tu zima. Pomalu vytahujeme zimní oblečení. Po obhlídce okolí si chvíli povídáme se správcem kempu. Dovídáme se, že skupinka Čechů, která tu byla před námi, měla problémy s nevolností a průjmami a museli výstup vzdát. Kamarád dostal strach z černošské stravy, a tak jsme se dohodli, že vytáhneme naše jídlo a poprosíme kuchaře, aby nám ho připravil k večeři. Ale nebyl to moc dobrý nápad. I když všechno bylo instantní nebo v konzervách, kuchař s tím měl problém. Dvakrát se pomocník doběhl zeptat, jak to připravit. Nakonec to přinesl, a když jsme nahlédli pod pokličku hrnce, viděli jsme, že jídlo stejně smíchal s vodou, které jsme se obávali nejvíce. Kuchař na nás z dálky volal, jestli je to OK, nezbylo než přikývnout. Od té chvíle mi bylo stále lehce na zvracení. Po večeři jsme šli hned spát, protože ráno na nás čekala další štreka.

5. den (středa)

Ráno vstáváme v 6:30 hod. Následuje snídaně, hygiena, příprava zavazadel a v 7:45 hod. vyrážíme na poslední etapu před samotným výstupem. Je zima, máme na sobě zimní oblečení, je jasno a neprší. Cesta má trvat opět asi 5 hodin. Jdeme kamenitou, ale opět zelenou cestou. Spáleniště je za námi. Občas přecházíme přes vodu po dřevěném mostku a fotíme si zajímavé rostliny a stromy. Asi po hodině cesty se zelená flóra mění na kamenitou step. Cesta je hladká, písčitá a podél cesty se objevují obrovské kulaté kameny. V dálce se tyčí "KILI" a jeho menší bráškové. Dlouho jdeme po rovině, takže trochu odlehčíme plicím a taky si můžeme povídat. Uviděli jsme na pravé straně uprostřed hlinitého terénu odhozená nosítka. Taková, na jakých nesli včera tu ženu. Šli jsme to prozkoumat. Proč tu asi zůstala? Určitě by nikdo z nás na nich nechtěl skončit. Šli jsme dál. Isák nám ukazoval místo, kde před pár dny spadlo malé dopravní letadlo. Všimli jsme si, že s námi jednu dobu nebyl. Vedl nějaké inspektory k místu nehody. Byli

tam mrtví a pilot patrně přijde o nohu, pokud to přežije. My jsme viděli na onom místě jen bílý flíček. Byla to prý "Cessna". Po nějaké době jsme uviděli v dálce větší dřevěný dům. Isák nám doporučil přestávku. Přišlo nám to zbytečné a chtěli jsme pokračovat, když už vidíme cíl. Sedíme na oplechované lavičce a vydýcháváme se. Šli jsme dlouhou dobu do mírného kopečku po hladké cestě, ale jsme zadýchaní, jako bychom se právě vyšplhali po strmém útesu. Julio navrhnul, abychom se vyfotili. Děláme obrázek na lavičce a u balvanu, který je vedle. Poprosili jsme kolemjdoucí, aby nám udělali společné foto. Poté jsme vyšli za skupinkou, která nás u odpočívadla předběhla. Jdeme po prašné cestě, která už není ničím lemovaná a neustále se klikatí doprava a doleva a taky trochu do kopce a z kopce. Velká dřevěná stavba se sice přiblížila, ale stále jsme od ní ještě daleko. Pořád jdeme, ale připadá nám, že stojíme na místě, sotva zdvihneme nohy. Tato část cesty s vidinou domu před námi trvala zhruba hodinu. Konečně jsme v cíli. Dřevěný dům, který jsme viděli je od nás po pravé straně. Je to nedokončená stavba. Před námi jsou rozházené balvany a mezi nimi barevné stany a lidé, sedící na zemi. Někteří se vyhřívají na sluníčku, jiní jen tak odpočívají. Za nimi stojí kamenná ubytovna a nějaké další boudy. Jsme ve výšce 4700 m nad mořem. Tábor se jmenuje "KIBO HUT". Zapsali jsme se u správce a ubytovali se. Jsou tu pokoje po dvanácti. Jsme tu opět první ze skupin, které docházely do tábora po nás. Všichni, kromě nás, si dali v předešlém táboře 1 den oddech na aklimatizaci. Protože já jsem byla dostatečně rychlá a bez vážnějších zdravotních obtíží, naši průvodci rozhodli, že celkový čas expedice zkrátíme z původních 6 na 5 dnů. Když jsme vyšli z ubytovny na dvůr, stála před námi hora, strmá jak hrom, a na špičce jí seděla bílá čepička. Vypadala tak vznešeně a neohroženě! Z tohoto ohromujícího pohledu nešlo odtrhnout oči. Asi od poloviny byly vidět úzké cestičky vedoucí šikmo nahoru. Nebylo mi jasné, jak po tak strmých cestičkách půjdeme. Vždyť bez opory se na skále přece nemůžeme udržet. Zmocnila se mě panika. Najednou mé rozjímaní narušilo volání na večeři. Ještě toalety. No to je konec! Turecký styl. Tak ty navštívím, až se zešeří. Vadilo by mi, kdyby se na mě zíraly všechny ty oči, které se momentálně na dvorku ubytovny pohybovaly. Je tu strašná zima. Pofukuje ostrý vítr a sluníčko pomalu zachází. Oblékáme všechno, co máme. Po jídle si jdeme hned lehnout, i když jsou teprve 4 hodiny odpoledne. Budík nastavujeme na půlnoc. Chybí mi tu pořadná kamna. Nezbyvá než zalézt do spacáku i v oblečení a snažit se usnout. Začíná nás bolet hlava. Vzala jsem si pilulky od bolesti a ležím se zavřenýma očima. Doufám, že mi medikamenty brzy zaberou. Přemýšlím, jak bych asi s takovou bolestí hlavy vydržela náročný vystup. Na protější palandě se objevila dvojice spolubydlících. Paní leží jako lata. Byla špatná už v předchozím táboře. Konečně usínám. Najednou se v pokoji rozsvěcuje světlo. Je půl dvanacté v noci. Náš spolubydlící vstává. Jeho doprovod mu přinesl jídlo do postele. Kamarád nezamhouřil oka. Šel se podívat ven. Počasí je dobré, pofukuje vítr, ale je pořadná zima. Kamarád zalezl zpátky do teplého spacáku. Vůbec se nám do té zimy nechce. Náš spolubydlící vyráží. Jeho žena zůstává ležet. Zavřela jsem oči, ale už nemohu spát. Za chvíli stojí u našich postelí Isák s Juliem a budí nás. Nejdříve vylézá kamarád. Pije teplou kávu. Hlava už nás nebolí, a tak jsme se začali chystat na cestu. Oblékáme si rukavice, čepice a na čelo nasazujeme čelovky, které ještě rychle zkusíme. Jsme připraveni na tu nejtěžší procházku svého života.

6.den (čtvrtek)

Je půlnoc a my vycházíme. Po chvíli začínáme prudce stoupat. Jdeme pomalu, jen co noha nohu mine. Jsme zadýchaní. Jdu ve stopách mého průvodce Isáka. Zastavili jsme se, abychom se trochu vydýchali. Isák se na mě podíval, usmál se a pokynul, že jdeme dál. Začíná zpívat jakousi táhlou melodií. Na cestu nám svítí měsíc, ale když se chci podívat na nebe nade mnou, vidím jen kamení. Jdeme šikmo ke skále. Každou chvíli uděláme kličku. Občas zaškokbrtnu, ale Isák mě pořád kontroluje. Kamarád jde s Juliem. Špatně se mu dýchá, častěji odpočívá. Vzdalujeme se. Nad námi jde muž z našeho pokoje. Také často odpočívá. Výstup má trvat 5 hodin. Zdá se mi, že jdeme už dlouho. Ptám se Isáka, jak dlouho ještě půjdeme. Dozvídám se, že jsme zhruba v polovině cesty. Nejraději bych se vrátila. Jsem strašně vyčerpaná. Nevidím cíl a jsem z toho deprimovaná. Isák si všiml, že už nemůžu. Vysvětluje mi, že teď už cesta nebude tak strmá, a podává mi láhev s vodou, abych se napila. Kamarád odpočívá daleko pod námi. Vidím jen dvě světýlka čelovek. Isák mě pobídl, abychom šli, musíme se definitivně rozdělit. Nemůžu tak často odpočívát, protože mi začínají mrznout prsty na nohou a na rukách. Navíc po byť i krátkém usednutí na balvan, kterých je podél pěšiny rozestých mraky, se mi těžko zvedá. Musím překonat únavu. Isák mě bere za ruku a chvíli mi pomáhá do kopce. Spustila se mi rýma a každou chvíli si utírám nos. Vzpomněla jsem si na svého dědu (starého horala z Vysočiny), jak mi kdysi říkal, že když už nemůžu, tak musím chytit druhý dech. Tohle je jedinečná příležitost, jak to vyzkoušet. Zhluboka se nadechuji a intenzivně nasávám novou energii z představy, že cíl už je blízko. Kamarád se mi ztratil z dohledu. Míjíme i muže z našeho pokoje a předcházíme ho. Pochopila jsem, že rychlá chůze s pravidelným a hlubokým dýcháním je jediná správná věc, kterou teď mohu udělat, jinak tady umrznu. Cesta se mění spíše v hromadu rozsypaného kamení. Ptám se Isáka, kolik ještě cesty zbývá. Směje se a ukazuje mi rukama, že ještě kousek, kousíček. Podívám se nad sebe a žádné nebe nevidím. Cítím mírnou nevoľnost a trochu se mi točí hlava. Mám žízeň. Ale cesta je tak náročná na výstup, že není možnost se napít. Zaklínala se mi noha mezi kamení. Isák mi podává ruku a vytahuje mě. Prolézáme mezi obrovskými balvany, které jsou čím dál větší. Podívám se nad sebe. Připadá mi, že nás to kamení každou chvíli zavalí. A najednou vidím díru a v ní světýlka. Je to nebe. Zrychlují tempo. Objímám poslední balvan, který mi stojí v cestě. Nade mnou stojí Isák a podává mi obě ruce. Vytáhl mě na okraj a oznamuje mi, že jsme tu. Ještě kousek popojdeme a pak mne obejmul a potřepal mi pravicí, že jsem to zvládla. Potom rozepnul zelenou bundu a z boční kapsičky mi podává malou krabičku džusu. Mám úplně sucho v krku, jakoby mi četl myšlenky. Popíjím blahodárný mok a přitom se rozhlížím po okolí, kde to vlastně jsem. Jsou 4 hod. 15 minut. Vidíme, že jsme na okraji kráteru. Jdeme se podívat na cedule, kde je napsán název vrcholu "Gilimars point" s nadmořskou výškou 5681 m nad mořem. Dívám se dolů a hledám světlo. Přichází muž z našeho pokoje. Podávám mu ruku a gratuluji mu. Začíná mi být zima. Mrznou mi prsty na nohou, že už nemohu pořádně chodit. I ruce už necítím. Voláme do tmy, ale nikdo se neozývá. Až po chvíli slyšíme odpověď. Čelovka kamaráda se rozblíkala. Já přepínám na červené světlo, abych mu odpověděla. Čekáme na ně. Musíme se hýbat, je tu přes dvacet stupňů pod nulou. Konečně se vynořily dvě postavy. Byli to oni. objímáme se, fotíme se. Pomalu svítá, ale na úplný východ slunce je ještě brzo.

Sebrala jsem pár kamínků z vyvěřelé lávy do kapsy na památku. Dalo by se v cestě ještě pokračovat na nedaleký nejvyšší bod kráteru, ale cesta by trvala ještě asi hodinu a půl a my jsme byli už hodně promrzlí. Proto jsme se domluvili, že půjdeme pomalu nazpátek. Muž z našeho pokoje vyrazil s průvodcem dál. My jsme začali sestupovat. Cesta dolů trvala zhruba dvě hodiny. Po překonání kamenů byla cesta strmá a kluzká. Brodili jsme se kaší z rozpadlé a vysušené lávy, smíchané s pískem a sněhem. Sestup byl stejně náročný jako výstup. Po dvou hodinách chůze strmou cestou nás začaly bolet kolena. Bylo to hodně nepříjemné. Skoro jsme si začali myslet, že stoupání bylo lepší. Pohled dolů byl bohužel zahalen do mlhového závoje. Slunce se ospale klubalo zpod mraků a snažilo se prosvítit mlhavou clonou, ale opar ne a ne ustoupit. Panorama pod Kilimandžárem jsme neviděli. Alespoň jsme měli klidné počasí, bez větru a deště. Když jsme dorazili do tábora, byla tu vlezlá zima. Měli jsme nachystanou snídani. Teplá polévka nás nabila energií. Sbalili jsme si věci a připravili se na cestu do tábora, kde budeme spát. Partnerka našeho spolubydlícího už tu nebyla. Asi ji snesli na nosítkách. Cesta ubíhala dobře. Šlo se z mírného kopečka a trvalo to 4 hodiny. V táboře jsme si dali se správcem pivo a těšili se na jediný program dne - zasloužený odpočinek. Bylo tady asi dvacet turistů, kteří se připravovali k odchodu pod Kilimandžáro. Když nás uviděli přicházet, sesypali se kolem nás a vyptávali se, jaké to bylo. My jsme jim vysíleně odpovídali, že to bylo OK, a pokynuli na odchod zvednutím ruky. Snad se jim bude dařit a zvládnou to.

7. den (pátek)

Dnes, posílení vydatným spánkem, jsme vstali brzy. Čekala nás cesta až do prvního tábora, odtud až na start, kde nás bude čekat auto. Je to celkem asi 30 km. Vyrazili jsme v půl osmé ráno a cesta trvala dlouhých 8 hodin. Já jsem měla problémy s kolenem. Při sestupu z Kilimandžára jsem si zřejmě natáhla vaz. Cesta nám proto trvala déle. Isák říkal, že se to stává. Už jsme neměli žádnou pitnou vodu. Když jsme konečně došli do spodního tábora, sedli jsme si na louku a pili pivo. Bylo tady horko. Sluníčko nás provázelo téměř celou cestu. Úplně jsme se opálili. Také jsem zjistila, že mám omrzlinu na nose. Těžko se nám zvedalo, když jsme měli vyrazit na cestu lesem ke vstupní bráně. Cesta byla příjemná, chládek a vlhko, které tu bylo nás zregenerovaly. Mně se ale šlo čím dál hůř. Isák se mě ptal, jestli mě má nést. Já jsem ale hrdě odmítla. Vidina čekající dodávky na parkovišti mě velmi lákala. Když jsem dosedla do vozu, hned jsem si vyzula boty, aby si nohy odpočinuly. Okýnkem jsem sledovala krajinu kolem silnice a po chvíli houpání jsem zadřímala. Vzbudil mě až zpěv, kterým jsme vítali náš hotel, kde jsme měli věci. Konečně si dávám sprchu a normální večeři. Po jídle jdeme do nedalekého baru a dáváme si u pultu pivo s tygrem. Mezitím se setmělo, jen rudý pás po západu slunce se táhl krajinou. Přehodila jsem si přes sebe lehkou košili s dlouhým rukávem, abych se chránila před komáry a moskyty. Barový stůl je na otevřeném prostranství. I když je večer, je hic. Povídáme si s místními štamgasty. Jeden chlapík nám vypráví, že pochází z Německa, a že se tady usadil. Jeho žena je místní. Ukazuje nám fotku krásné černošky s dlouhými vyčesanými vlasy a dvěma holčičkami v náručí. Nikdy by už svůj způsob života neměnil. Tanzánie je chudá, rozvojová země, ale je krásná a svobodná. Žije se tady především z turismu. To je tady pro ně hlavní džob. Chlapík, co se s

námi dal do řeči, tady obchoduje. To tady také jde dobře. Po chvíli se k nám přidal ještě jeden muž a vyptával se, jak jsme zvládli "Kili". Pak se chlapi pustili do hodnocení této báječné akce, zatímco já jsem ,neznae cizí jazyky, pokukovala po okolí a prohlížela si celou ulici, dům od domu a přemýšlela o tom, jak se tady asi lidem žije. Příbytky byly skromné, zalátané, jak se dá. Součástí téměř každého domu byl buď obchod, prádelna nebo bar, motorkářská dílna apod. Ani si nepamatuji, jak jsem se dostala do postele. V noci mě vzbudila příšerná žízeň. Vykoukla jsem z moskytiéry a zjistila jsem na mobilu, že je kolem dvou hodin v noci. Zašla jsem si na toaletu a na chodbě jsem uviděla svítit automat na balenou vodu. Vydolovala jsem z něho jednu malou flašku naprosto studené neperlivé vody. Vypila jsem ji na ex. Pak jsem znova usnula jako dřevo.

8. den (sobota)

Ráno odjíždíme autobusem do města Arusha a ubytováváme se v hotelu Eland. Je to muslimský hotel, čistý a za slušnou cenu. Dáváme si tu oběd a pak jdeme do města. Kupujeme tady CD s písničkami, které nám zpívali při výstupu na Kilimandžáro. Sháníme auto a taky hledáme kancelář letecké společnosti ZANÉR. Chceme si zabukovat letenky na ostrov Zanzibar, kde chceme strávit zbytek dovolené u moře. Chodili jsme dobré dvě hodiny, ale Zanér jsme nenašli. Ptali jsme se místních a všichni vypadali, že ví naprosto přesně, kam nás poslat, ale ve skutečnosti nevěděli a čekali jen na spropitné za dobrou radu. Unavení jsme se vrátili do hotelu, kde jsme se umyli a šli jsme do vedlejšího hotýlku na večeři. Bylo to tu malinké, ale útulné. Byly tu tři stolky. Prohlížíme si ze zajímavosti i hotelové pokoje. Vše je tu nově a stylově zařízeno. Mile působí i dekorace a výzdoba. Mají tu i malinký dvorek, naprosto úžasně osázený a zatravněný. I personál byl velmi příjemný. Uvařili nám masové nudličky s rýží a nějakou omáčkou. Bylo to vynikající. Majitelka si k nám na chvíli přisedla. Pak jsme se ještě trochu prošli a byla skoro půlnoc.

9. den (neděle)

Všední dny od těch víkendových se tu nijak zvlášť neliší. Znovu jdeme do města do půjčovny aut, kde jsme měli předjednáno zapůjčení vozu. Chtěli bychom si zajet do parku "Serengeti" a ke kráteru "Ngorongoro". Dnes tu byla šéfová, takže jsme si mysleli, že po včerejším neúspěchu to dnes vyjde. Chtěli jsme půjčit auto bez řidiče. Po dlouhém vyjednávání, protože náš požadavek byl pro ně nestandardní, jsme dostali k dispozici stříbrnou toyotu džíp. Než auto připravili, šli jsme hledat opět Zanér. Po dlouhém vyptávání a kličkování v různých uličkách mezi obchody a obchodníky jsme to konečně našli. Tady jsme si zaplatili letenky na pondělí. Spokojení jsme si vyzvedli připravené auto a jeli jsme si pro věci do hotelu. Naházeli jsme vše do auta a vyrazili na safari. Dostala jsem na starost navigaci podle mapy a GPS. Na svačinu připravuji mango. Ruce si umývám z okna auta balenou vodou. Je vedro k padnutí. Auto jede, ale je to vehikl. Silnice je nově vyasfaltovaná, rovná a téměř bez provozu. Asi po dvou hodinách cesty zastavujeme, abychom se ujistili, že jedeme správně. Už dlouho jsme neviděli žádné značky. Na kapotu roztahujeme mapu, podle ujetých kilometrů bychom už měli odbočovat, ale cesta vede stále rovně. Možná se za horizontem křižovatka objeví. Nemůžeme nastartovat. Díváme se do motoru.

Baterka je v hrozném stavu. Musíme to rozjet z kopce. Mezitím se kolem nás objevilo několik černošských dětí. Zvědavě se na nás dívají a jeden na druhého se usmívají. Auto jsme rozjeli a já jim mávám na rozloučenou. Konečně se v dálce objevila cedule s odbočkou vpravo. Jedeme stále do mírného kopce. Občas potkáme v protisměru auto. Po levé straně je vyhlídka. Zastavili jsme a jdeme se taky podívat. Před námi se rozprostírá obrovské jezero. Jmenuje se to tu Lake Manyara. Je to mělké jezero obehnané skalnatými a travnatými břehy. Stoupáme po klikaté silnici dál ke kráteru Ngorongoro až k bráně národního parku Serengeti. Zaparkovali jsme a jdeme dovnitř. Je tu spousta turistů. Na informacích vyplňujeme dotazník se smlouvou.

10. den (pondělí)

Když jsme si odpočinuli po náročném putování po safari, balíme a přejíždíme taxíkem na letiště v Arushi, kde čekáme na domluvené letadlo L 410. Nakonec se dozvídáme, že poletíme menším letadlem Cessna-Caravan pro 12 pasažerů. Ale nejdřív musí personál letiště vyměnit na letadle kolo. Náš odlet je asi o hodinu a půl zpožděný. Poletíme na ostrov Zanzibar a budeme nějaký čas trávit taky v hlavním městě Tanzánie Dar es Salaam. Samotný let trval hodinu a viděli jsme pod sebou běžící stáda buvolů, zeber, taky žirafy a sem tam nějakého slona. Vše bylo ale malinké. Taky jsme přelétli třpytící se mořskou hladinu Indického oceánu. Když jsme vystoupili z letadla, začloulalo se mnou prudké, horké a vlhké klima. Bylo tady neuvěřitelných 40 až 50 stupňů horka. Ubytovali jsme se v hotelu u moře, nedaleko letiště. Hotel byl kouzelný. Byl to komplex dřevěných domečků a všechny propojovala lávka osázená bohatě zelení. Jídelna byla nová, moderní, s obrovskou terasou a výhledem na moře. Pokoje s moderním vybavením nám vynahradí ubytování nevalné úrovně a konečně si můžeme užívat správné dovolenkové atmosféry. Před naším pokojem se rozprostírá hotelová pláž a ihned po ubytování jsme měli připravena lehátka se slunečníkem a ručníky, abychom mohli lenořit u moře. Voda byla příjemně teplá. Hotel byl téměř prázdný. Když se setmělo, pláž se vylidnila. Čekali jsme na večeři a já jsem pozorovala z terasy, jak se po pláži producírují krabi. Jsou jich tu mraky. Malí i velcí, jako dvě spojené pěsti. Večeře a sklenička dobrého vína umocňuje zážitek z ničím nerušeného lenošení. Po takové relaxaci přichází hluboký spánek a jen z dálky se ozývá šumění moře.

11. den (úterý)

Ranní probuzení se odehrálo v režii slunečného počasí a na obzoru se objevila nějaká velká loď, pohupující se na třpytivě modré hladině. Po snídani si jdeme zaplavat. Procházíme zvědavě pláž a po dlouhé procházce máme hlad jako vlci. Po obědě jdeme do nedalekého kamenného města "Stone Town". Jdeme asi tři čtvrtě hodiny pěšky po okraji silnice, kterou lemují dřevěné chatrče s malými obchůdky. Míjíme taky velký činžovní dům, který nemá vsazena okna. V nich vidím hlavy dětí, které na nás mávají. Před domem kdosi věší prádlo a po celém prostranství, které je zatravněno, se pasou krávy. Jdeme kolem školy, kde děti hrají na školním dvoře fotbal. V dálce na pláži je vidět torzo právě vznikající lodě. Stone Town je hlavní město ostrova UNGUJA, na kterém se právě nacházíme. Odsud jezdí rychlé lodě a přepravují lidi do Dar es Salaam. Na začátku města je obrovská nemocnice a pak jdeme klikatými uličkami, mezi kamennými domy,

kde sotva projede motorka. Prohlížíme si přístaviště. V jedné kanceláři si zjišťujeme, kolik by nás stála přeprava lodí na pevninu. Na ulici nás osloví chlapec na motorce a nabízí nám k půjčení svou motorku. Přišlo nám to jako skvělý nápad alespoň nebudeme muset zpátky jít pěšky. Jdeme na oběd do jedné italské restaurace. Já jsem si dala rybu se zeleninovým salátem, ve kterém dominovalo avocado, a naprasto famózní dresing. Jako příloha byly pečené brambory. Prostě jsme se nadlábli. Jen pivo tu neměli. Pivo se zde pije v malých třetinkových lahvích, spíše na chuť a osvěžení. Velice rychle nám čas v Kamenném městě utekl. Sedli jsme na motorku značky Honda a ujížděli k hotelu. Museli jsme dávat pozor, abychom někoho na krajnici nesrazili. Žádné osvětlení tady mimo město není, jen černočerná tma. Sem tam svítí někteří obchodníci, kteří lákají kolemjdoucí na čerstvé pečivo a základní pochutiny k němu.

12. den (středa)

Po snídani jdeme do moře. Je špinavé. Místní obyvatelé do něj odhazují odpadky a vypouštějí do něj veškeré splašky z města. Musíme plavat dál. Pak se vypravujeme na objížďku ostrova. Když sedáme na motorku, uvědomujeme si, že jsme na pokoji zapomněli helmy. Už se nám nechtělo vracet, a tak jsme odjeli bez nich. Však jsme turisté. Motorka šlape jako hodinky. Ovívá nás teplý vzduch plný prachu. Stavujeme se na benzín. Je tu pouze ženská obsluha. Mají na sobě dlouhé černé sukně a žlutá trika s nápisem "Petrol". Pak už svištíme stokilometrovou rychlostí. Silnice je lemována palmami, míváme chatrče v lese, občas potkáváme i dobytek. Naši idylickou a pohodovou jízdu přerušuje policejní kontrola. Kamarád pronesl trefnou poznámku : "už nás mají". Doklady jsou v pořádku, ale vysvětlují nám, že musíme mít helmy. Kamarád se to snaží ukecat. Ale policajt vypisuje protokol. Asi po dvaceti minutách dohadování nás pouští s pokutou. Jedeme dál. Asi po půl hodině jízdy nás zastavuje další hlídka. Nelíbí se jim řidičský průkaz, ale nakonec ho uznají za mezinárodní. Problém jsou helmy. Vysvětlujeme, že už jsme to řešili s kolegy, že jsme turisté a jedeme na půjčené motorce. Že helmy, které jsme dostali k motorce, byly stejně ve špatném stavu (což byla pravda). Hlídka se vysílačkou spojuje s předchozí hlídkou a nakonec nás pustili s tím, že jedeme jen na výlet. Asi za další půl hodiny jízdy nás staví další hlídka. Ta nás odvádí na odlehlé místo, kde probíhá dlouhé vysvětlování stále stejného problému s helmami. Ani řidičský průkaz se jim nelíbí. Jeden z policistů zastavuje právě projíždějícího motorkáře. Společně nás přesvědčují, že helmy tohoto typu jsou dobré. Musela jsem si helmu, kterou motorkář vytáhl z úložného prostoru, nasadit na hlavu. Byla prasklá jako ty naše, co jsme si zapomněli v hotelu. Jeden z policistů chce, abychom si helmy, které má zastavený motorkář navíc, odkoupili, a to za nehoráznou cenu. Nechtějí nám vrátit řidičský průkaz a hrozí nám, že nás předvedou na služebnu. Naštvali jsme se, otočili jsme motorku a vracíme se pěšky do hotelu pro helmy. Po malém osvěžení z ledničky vyrážíme znova na cestu. Tentokrát máme helmy na hlavě. Domlouváme se, jestli jet stejnou cestou, nebo to zkusíme zase jinudy. Zvítězil pocit pomsty. Hlídky ještě úradovaly. Pyšně jsme projížděli kolem a klepali jsme si na hlavu, jako že už ty helmy máme. Bylo štěstí, že naši snahu pochopili tak, jak jsme ji mysleli. Jedna z hlídek nám dokonce přátelsky pokynula. Jeli jsme dlouho, než jsme konečně dorazili k mořské pláži.

Chtěli jsme se tady vykoupat a dát si oběd. Našli jsme ale jen špinavou pláž a rozpadlé chatrče. Prošli jsme to tu a jeli zpátky. Večeři jsme si dali v Kamenném městě.

13. den (čtvrtek)

Ráno vyrážíme opět v plavkách na motovýlet. Chceme objet ostrov z druhé strany. Máme helmy, tak by neměl být žádný problém. Po dlouhé jízdě jsme objevili nádhernou, čistou pláž s restaurací. Rozhodli jsme se, že tu zakotvíme až do večera. Na oběd máme grilované krevety se zeleninou a grapefruitem. Zkoušíme moře. Ale to je tady velmi plytké, nedá se tu plavat. Dno je navíc poseto mořskými ježky. Jsem celá popíchaná. Všude kolem jsou malinkaté skákající rybky. Jdeme se projít po pláži. Ve skalnatém břehu pozorujem kraby. Sbíráám škebličky na památku. Jsou jich tu mraky. Píchají do chodidel. Kolem čtvrté hodiny se chystáme na cestu zpět. Večer máme vracet motorku. Na zpáteční cestě nás zastavuje opět policejní hlídka. Příslušník se na nás už z dálky šklebí. Jedním okem si prohlíží řidičský průkaz a dělá směšné grimasy. Zatím to bereme s humorem. Po chvíli ale příslušník přitvrdí. Vysvětluje kamarádovi, že jeho řidičský průkaz nemá mezinárodní platnost, že platí pouze v ČR. Kamarád začíná být nervózní. Příslušník se od začátku chová arogantně a dělá si z nás legraci. Po dlouhém vysvětlování, které nebralo konce, odhazuje kamarád helmu do příkopu a vypadá to, že za chvíli chytí přidrželého policejního příslušníka pod krkem. Přetahují se o doklady. Kamarád na svou obhajobu vysvětluje, aby nás už nezdržovali, že musíme do šesti hodin vrátit motorku a že se svým řidičským průkazem může řídit na celém světě, jen ne na Zanzibaru ?!! Pak celý rozčilený nasedá na motorku, mě nechává u silnice a odjíždí zpět. Příslušník se na mě ironicky usmívá a poklepává našimi doklady v dlaních. Za chvíli jde ke mně a doklady mi s úsměvem naschválnička podává. Kolemjdoucí černošští obyvatelé se u mě začínají scházet a nabízejí mi pomoc. Já jen mávnu rukou a poděkuju. Z přilehlého lesa se ozývají bubny a zpěv. Mně ale do smíchu není. Nemám z toho, co se právě odehrálo, dobrý pocit. Za chvíli přijíždí kamarád a veze s sebou uniformovaného šerifa. Ten promlouvá s hlídkou. Je to velmi ostrá debata. Já kamarádovi ukazuji, že doklady už mám zpět. Šerif pokračuje v ostré diskuzi s policistou, který to všechno spískal, a nám rukou kyne, abychom jeli. Tak raději rychle mizíme. Na hotelu jsme se převlékli a jedeme vrátit motorku. Zatím se setmělo. Majitele motorky ale nemůžeme najít. Telefon nebere. Nějací jeho kámoši nás vedou do přístaviště. Vypadá to tu nebezpečně. Začínám se bát. Chtěli, abych čekala v restauraci, ale já jsem odmítla. Už to vypadalo, že nám motorka zůstane. Nakonec přiběhl chlapík s naší zálohou. Dívám se mu do obličeje, ale jsem si téměř jistá, že to není majitel. Zálohu máme, tak mu předáváme motorku a jdeme rychle pryč. Je tma jako v pytli. Jdeme za sebou po kraji silnice. Málem jsem se srazila se ženou, objevila se přede mnou jako duch. V dálce vidím světýlko. Je to stánek s pečivem. Kupujeme si pár rohlíků. Trochu si povídáme s majitelem občůdku. Kamarád se mu snaží vysvětlit, že my u nás pečeme rohlíky a chleba ze slaného těsta. Tady je všechno mírně nasládlé. On ale myslí, že to bez cukru nejde a tak nás ujistil, že to zkusí příště i osolit. Ale cukru se nevzdá. Nevěří, že by se to dalo jíst jen slané. Smějeme se a jdeme dál. Je taková tma, že máme problém najít uličku k našemu hotelu. Vzpomněla jsem si, že naproti ní jsem zahlédla budovu nějaké místní rádiové stanice. Jmenovalo se Rádio kokosový ořech (100,9

FM). Tak jsme úspěšně trefili celí zchvácení a ospalí k našemu hotelu, kde si po koupeli dopřáváme večerní siestu, pojídáme sýr a pijeme místní víno. Sledujeme televizní program, kanál světových zajímavostí.

14. den (pátek)

Balíme! Ke snídani dojídáme zbytky našich zásob z lednice, protože už pro nás nemají snídani. Hotel se zaplňuje novými turisty. Je jich poměrně hodně. Pak odjíždíme taxíkem na letiště a letíme na pevninu do Dar es Salaam, odkud nám v noci odletá letadlo zpět domů. Prošli jsme si toto nádherné přístavní město křížem krážem. Dali jsme si oběd v rychlém občerstvení. Je tu 50stupňové horko. Vychlazený džus z manga bylo to nejlepší osvěžení, jaké tu mohlo být. Vyrazili jsme hledat jednu vyhlášenou indickou restauraci, kde nabízejí naprosto famózní krevety s omáčkou a zapečenou zeleninovou rýží. Když jsme ji našli, zjistili jsme, že otvírají až v 7 hodin večer. To my už musíme být na letišti. Zazvonili jsme a domluvili se s majitelkou, že kvůli nám otevrou už v půl sedmé. Tak jsme si udělali takovou stylovou rozlučkovou večeři. Po večeři, která skutečně neměla chybu, jsme odjeli taxíkem na letiště. Byla už tma a my jsme popojížděli v kolonách. Dívala jsem se z okénka taxíku a padl na mě smutek. Afrika mi přirostla k srdci natolik, že bylo pro mě velmi těžké se s ní rozloučit. Na letišti, kde jsme neměli předem zabukované letenky, jsme 2,5 hodiny čekali na informaci, jestli bude pro nás v letadle místo. Čekací hala byla příšerná. Připomínalo to tu spíš nějaký hangár. Dvě lavice se sedačkami a kolem jen holé zdi. Za rohem plechové WC a po levé straně závora pro vstup do další části letiště. Když jsme se v okýnku dozvěděli, že můžeme dál, bylo to pro nás vysvobození. Vyjeli jsme výtahem do patra a tady se před námi otevřel úplně jiný svět. Podlaha z bílého naleštěného mramoru se před námi leskla jako kluziště. Všude byly otevřené obchůdky, i když už byl večer, a vůbec to tu bylo velmi honosně zařízeno. Tady se nám čekalo daleko lépe než dole. Prošla jsem si všechny obchody, nakoupila suvenýry na památku a taky jsme ještě něco málo snědli na stojáka u pultu. Poslední jídlo v Africe a nastoupili jsme do letadla. Čekal nás 9hodinový let a pak ještě 1,5 hod. s přestupem v Amsterodamu. Když jsme přistáli v Amsterodamu, poletoval tu sníh. Z téměř 50stupňového horka jsme přiletěli do nějakých 2 °C. Tady jsme nějakou dobu čekali na odmražení křídel, takže jsme do Prahy přiletěli zhruba s dvouhodinovým zpožděním. Byla tu zima a slabý poprašek sněhu. A mně už teď začalo chybět to horko, pálící slunce, palmy, vůně moře a čerstvých melounů, prostě všechno, co k tomuto božskému černému kontinentu patří.

SBOHEM, AFRIKO !